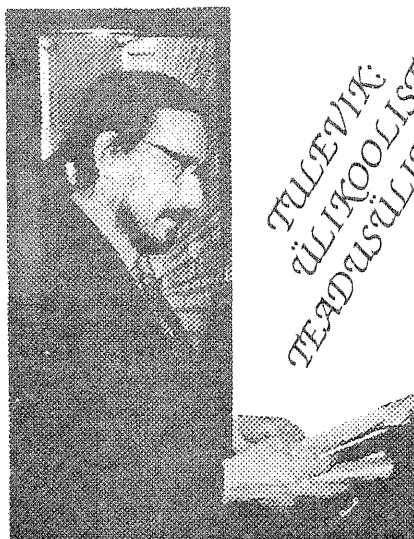


AJA LUGU	1944	Tallinna Polütetehniline Instituut	1936–1941, ROBERT LIVLÄNDER
1918	1989	Tallinna Tehnikaülikool	1941–1944, ALBRECHT ALTMA
Tallinna Tehnika Erikursused	Juhataja	KARL IPSBERG 1918	1944–1948, RICHARD MAHL 1948–1951, LUDVIG SCHMIDT 1951–1959
Tallinna Tehnikum	Direktorid	HERMAN REIER 1919–1932, ENN NURMISTE 1932–1936, PAUL KÖGERMAN 1936–1939, JÜRI NUUT	Rektorid
Tallinna Tehnikainstituut			AGU AARNA 1960–1976, BORIS TAMM 1976–1990, OLAV AARNA alates aastast 1991
Tallinna Tehnikaülikool			
1941 apr.– Tallinna Polütehniline Instituut			
1941 sept. Tallinna Tehnikaülikool			



TULEVIK:
ÜLIIKOOLIST
TEADUSÜLIIKOOLIKS

Kultuuri ja haridusminister Paul-Erik Rummo, milline on kõrghariduse hetkeseis? Käivad jutud, et ees on ootamas põhimõttelisi ümberkorraldusi, nagu mõne kooli sulgemist vms?

Kogu hariduskorraldus Eestis on praegu ümbervaatamisel. Siin tuleb teha põhjalik inventuur vastavalt muutunud aja muutunud vajadustele. Üks osa on seadusandluse ettevalmistamine kogu haridussüsteemi, kõigi õppeasutuste kohta. Sealhulgas on hetkel viimast lihvi saamas kõrgkooliseadus ning tema paarliline – teadus- ja arendustegevuse seadus.

Siinkohal on üliheia meel anda intervjuud just Tehnikaülikooli ajalehele, sest Teie rektor professor Olav Aarna on nende seaduste tegemise tööühma üks energilisemaid liikmeid. Kes seadust ettevalmistavas komisjonis töötavad?

Olav Aarna kõrval veel Peeter Tulviste, Jaak Aaviksoo, Olav Maimets, Hanno Silmarnaa, Ülo Jaaksoo, üliõpilaskonna esin-dajatena Kaarel Tarand Tartu Ülikoolist ja

magistrant Mait Raava Peda-googikaülikoolist, samuti ministeeriumi kõrghariduse ja teaduse osakonna asjatundjad. Komisjoni töös on ette tulnud ka pinevaid hetki, näiteks eemaldus ettevalmistuskäigust akadeemik Richard Villemis, põhjuseks põhimõttelised erinevused taotlustes. Hilisemast viimistlemisest on ta aga sõltumatu eksperdina osa võtnud.

Mida eesootav seadus endast üldjoontes kujutab?

Eestis püütakse teadust ja kõrg-haridust rohkem siduda kui seni.

Töötatakse välja ülikooli kui just t e a d u s asutuse õiguslik seisund. Seadus annab aluse kõrgkoolide akrediteerimiseks. Eesmärk on luua objektiivne pilt, missuguseid õppe-suundi meie kõrgkoolides on ja mis tasemel üks või teine kõrgkool hariduse vastaval suunal võimaldab. Riik võtab seisukoha, missugused õppesuunad on Eestile prioriteetsed. Need kaks tulemust, olemasolev ja vajalik, viiakse omavahel vastavusse. Nii et praegu öelda, mis suletakse või mis avatakse, on ennatlik.

Akrediteerimise tulemusena võib muidugi mõned õppesuunad tunnistada tarbetuiks. Teised jälle võivad olla vajalikud, kuid nende õpetamist ei suuda kõrgkool täiuslikult tagada. Sel juhul töötatakse välja mingisugune järeleaitamise programm.

Ja lõpuks need, mis o n vaieldamatult vajalikud, mis omavad nõudmistekohast potentsiaali ja mis jäävad kehtima. Rõhutan veel kord – laussulgemist ei näe seadus ette, kuid mõnede mahtude vähendamist, teiste ümberpaigutamist ja tegevuse paremat koordineerimist küll. Selgemini määratletakse ka ülikoolide autonoomia ja riigi osalemine nende tegevuse suunamises.

Kui kaua aega läheb?

Oktoobri alguses jõuab seadus valitsuse istungile, edasi riigikokku.

Teie kui suhteliselt vaese ala (aga haridus ja kultuur pole Eestis veel kunagi rikkad olnud) minister, kas Te avalikustaksite oma suhtumise Tehnikaülikooli 75. juubeli võrdlemisi laialt ette võetud tähistamisse? Nagu alati jagunevad eest-lased kalte leeri - ühed, kes väga tahavad juubeldada, ja teised, kes leiavad, et see on pidu katku ajal?

Ma sain aru, et Olav Aarna leidis niimoodi võimaluse kõrghariduse ja eriti tehnikahariduse prestiiži tõsta. Arvan, et kõigele vaatamata on mõttekas teda selles toetada. Liiatigi võib uskuda, et niisugused ettevõtmised toovad kokku vilistlasi ning aitavad koondada nende mõtteid oma *alma materi* perspektiividele.

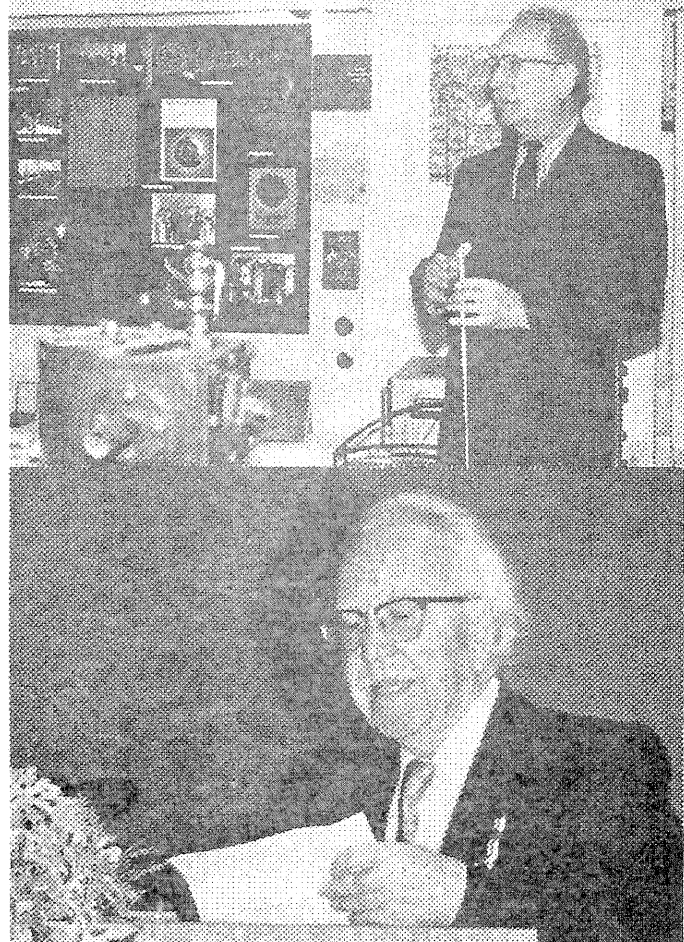
Teie olete ühe kõrgeima humanitaariavaldkonna – poeesia tippesindaja. Mida Teie jaoks tähendavad mõisted tehnika, tehnoloogiline, tehnikaharidus?

Eesti ja eestlased on riik ja rahvas, kellele on enesestmõistetev lugeda tehnoloogilist kultuuri laiemas mõttes kultuuri osaks – võib olla loomupäraselt, võib olla sakslaste eeskujul, kellel pole kunagi olnud küsimust, kes tehnika ikka kuulub kultuuri hulka. Mõeldamatu kujutleda, et Eestis ei oleks võimalik tehnikakõrgharidust saada ja tehnikateadusi arendada.

Mõtleme sellele, kui lugupeetud positsioonil oli sõdadevahelisel ajal INSENER kui kutse. Inseneri mõiste devalveerumine nõukogude ajal kuni majavalitsuse koristajani on suuremaid lööke, mis tehnikavaldkonda on tabanud. Tegelikult on hea insener, rääkimata tehnikateadlast, ühiskonnas absoluutselt asendamatu.

Tehnikaülikool kui protsessi kõrgeim aste on oma osa küllalt hästi täitnud. Kui ta muutub enam teadusülikooliks, tõstab ta kahtlemata selle ala üldkultuurilist tähendust.

URMI REINDE



15. september

MÄLESTUSHETKED

Asetati pärjad endiste rektorite ja audoktorite haudadele. Alustati audoktorist nimega Konstantin Päts. Tema hauial laulis tehnikaülikooli naiskoor.

Metsakalmistul pandi pärg järgmiste rektorite haudadele: Paul Kogerman, Jüri Nuut, Albrecht Altma, Richard Mahl, Ludvig Schmidt, Agu Aarna.

Pirita kalmistul asub Enn Nurmiste haud (*pildil*).

Mälestamata jäi teine eestiaegne audoktor Johan Laidoner, kelle kalm asub Vladimiris.

Karl Ipsbergi haud asub teadmata kus Venemaal, tema surma-aasta on 1943.

Robert Livländer hukkus põgenikelaeval Balti merel 1944. a. Herman Reier on maetud Narva Sieverssi kalmistule.



16. september

NÄITUS MUUSEUMIS

avati Raja tänav 15. Muuseumi valmistasid ette ja ajaloolase näituse korraldasid nooremteadur Peep Sillaots (*pildil*) ja tehnikaloo aseprofessor Vahur Mägi.



16. september

KÕNEKOOSOLEK

Avas rektor Olav Aarna. Ettekande teemal "Ülikool ajaloo keerises" pidas Vahur Mägi. Vaadati TTÜ ajaloo filmi, mis oma põhilises osas valmis 1968. aastaks (operaator Tiit Päeva, konsultandid Uno Liiv ja Vello Mespak).

Järgnesid sõnavõttud, tervitused, õnnitlused ja kingitused. Rahva ette astusid Jaak Tamm (Tallinna linapea), Mait Klaassen (Põllumajandusülikool), Arno Kõorna (TA), Walter Rand (vilistlane New Yorgist, *pildil*), Indrek Toome (vilistlaskogu aseesimees), Enn Kallikorm (Eesti Energia), Ülo Jaaksoo (Küberneetika Instituut), Arvi Altmäe (Kõrgem Tehnikakool), Timo Leppisto (Tampere), Uno Uudelepp (Halmstadt), Dietmar Wäbbel (Kiel), Jüri Tamm (Tartu Ülikool), Jozef Riffy (Budapest), Helmut Waldschmidt (Darmstadt), Roland Eriksson (Stockholm), Enno Abel (Chalmers), Tibor Vamos (TTÜ audoktor Ungarist), Elsa Pajumaa (Teadlaste Maja), John Argyris (Stuttgart), Valdur Aret (Merehariduskeskus), Paavo Uronen (Helsinki), Henrik Wolf (Soome-Rootsi Kõrgem Tehnikakool), Eero Lemminen (Espoo-Vantaa), David Cowsey (Sunderland) jmt.



16. september

NÕUKOGU PIDULIK ISTUNG

Rektor prof Olav Aarna esines avakõnega. Järgnes president Lennart Meri tervitus. Tehnikaülikooli audoktoriteks promoveeriti järgmised teadlased: John H. Argyris (Stuttgart), Olev Träss (Toronto), Tapani Veikko Juhani Jokinen (Helsinki), Antero Kaarlo Jahkola (Helsinki).

Teadusdoktoridiplomi said Aleksander Maastik, Jakob Kübarsepp, Lea Elmik, Jaan Tehver, Endel Risthein, Heino Mölder, Aleksander Cars.

Istungil pidas haarava kõne automaatikaprofessor Raimund-Johannes Ubar.

Musitseeris keelpillikvartett.

Promotsiooni juhtis keemiatehnika professor Valdek Mikal, kes *pildil* seab audoktori linti John H. Argyrisele.



16. september

REKTORI VASTUVÕTT

toimus Maarjamäel Orlovi lossis. (Sest Glehni lossi variantiga ei olnud nõus diplomaatide julgeolekuteenistus.) Rektor ja pr Maie Aarna olid palunud pidulikule vastuvõtule valitsuse esindajad, diplomaatilise korpuse liikmed, juubelikülalised, sponsorid ning tehnikaülikooli auväärsemad õppejõud, kokku 250 inimese ringis.

Pildil: vilistlane Indrek Toome, Maie ja Olav Aarna.



17. september

TEADUSKONVERENTS

Aulas viidi läbi konverents teemal "Tallinna Tehnikaülikooli teadustegevus 1983–1993". Avasõnad ütles prof **Olav Aarna**. Ettekande pidasid järgmised Tehnikaülikooli professorid: **Rein-Karl Loide** (täppisteadused), **Priit Kulu** (materjaliteadus), **Jaan Metsaveer** (mehaanika), **Arvo Ots** (energeetika ja mäendus), **Mati Valdma** (elektrotehnika, *pildil*), **Valdek Mikkal** (keemia ja keemiatehnika), **Harald Vilner** (keskkonnatehnika), **Valdek Kulbach** (ehitus), Mairo Ajaots (masina- ja aparaadiehitus), **Vello Vensel** (majandus). Konverentsi juhatas prof **Jaan Metsaveer** ja lõpusõnad lausus prof **Rein Küttner**.



17. september

KINGITUS RAAMATUKOGULE

Prantsuse-Rootsi konsultatsioonifirma SIAR-Bossard ja selle Tallinna kontor kinkis meie raamatukogule 24 majandusalast raamatut, mida meie õppejõud olid tellinud. Sama firma on meile varemgi majandusteaduslikku kirjandust annetanud. Kohal viibisid hr Christian Junnelius, firma SIAR-Bossard üks omanikest, ning firma koostööpartnerina Eestis hr Jaak Leimann.

Pildil vasakult: Konrad Kikas, Vello Rääk (firma Tallinna kontori vanemkonsultant ja majandusteaduskonna õppejõud), Meelis Ideon, Jaak Leimann ja Jüri Tanner.



17. september

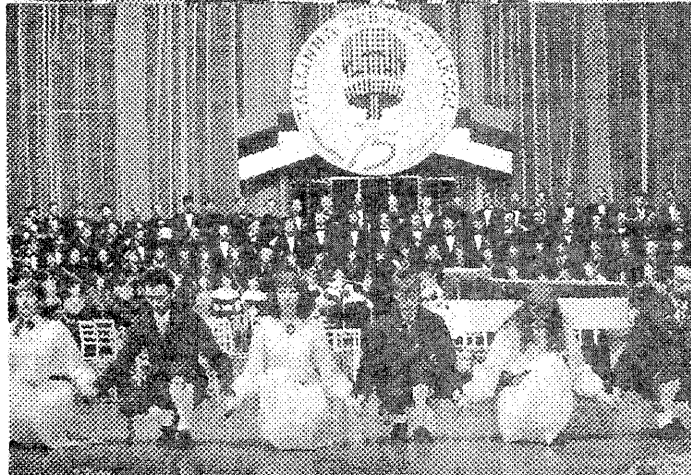
AKTUS JA BALL LINNAHALLIS

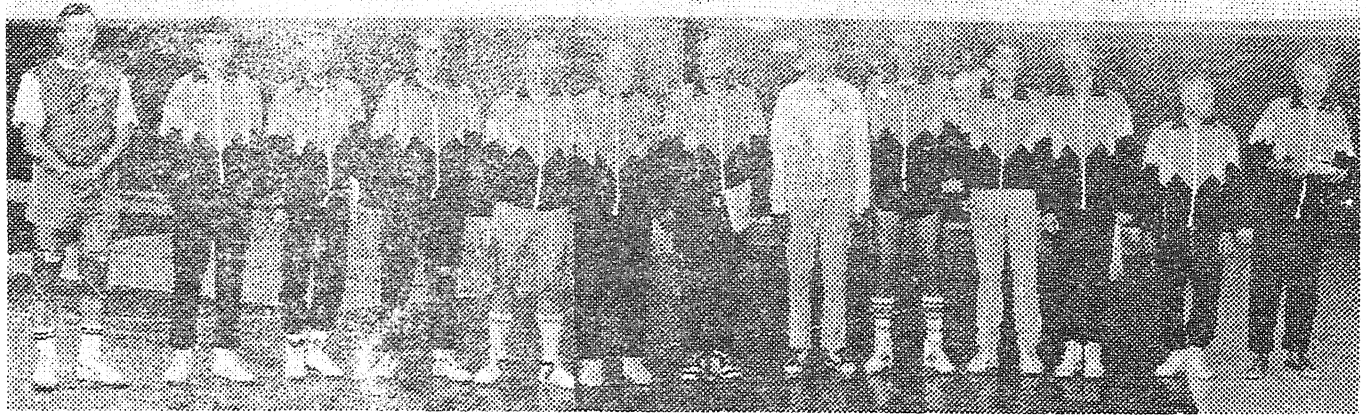
algas "Gaudeamuse" signatuuriga, misjärel rektor Olav Aarna lausus avasõnad. Eesti hümniga lõppedes tervitas minister Paul-Eerik Rummo kokkutulnuid Eesti valitsuse poolt. Rektor pidas aastapäevakõne ja vilistlaskonna nimel esines vilistlaskogu aseesimees Indrek Toome. Järgnes tehnikaülikooli kooride ja "Kuljuse" kontsert. Eesti Riiklik Sümfooniaorkester mängis dirigent Peeter Lilje juhatusel, klaveril soleeris Peep Lassmann. TTÜ puhkpilliorkester ja ansambel "Beergrass" mängisid tantsuks.

Kontserdi teises osas esinesid "Kuldne Trio" ja Kerli Veski. Töötasid baarid.

Üks arvamus: Esimene osa oli väga hea, teine rikkus kõik ära.

Veel üks arvamus: Neid koore polnud üldse vaja.





KORVPALLITURNIIR

TTÜ 75. aastapäeva tähistas ka Tallinna Tehnikaülikooli õppejõudude korvpalliklubi "Kapa". TTÜ spordihoones viidi läbi korvpalliturniir nelja vana rivaali Tampere Tehnikaülikooli, Tartu Ülikooli, CAF-i ja "Kapa" võõrtul.

"Kapa" praeguse presidendi Jüri Kõrve avasõna läks lahti tõsine korvpallitõelane.

Kuigi reklaamplakadilt võis välja lugeda, et tegemist on veteranide turniiriga, nägid kõige nooruslikumad välja Tartu Ülikooli õppejõud, kes finaalis võitsid "Kapat" 74:63. Turniiri võitjate seas olid sedakorda ületamatud Kaasik, Ende ja Kull, kellele hästi sekundeerisid Vasar ja Lepik.

"Kapa" võistkonnast väärivad esiletõstmist Pilieste, Kallasvee, ekspresident Keevallik, Paist, Randla ja Võhandu. "Kapa" mehi jätkus nii väljakule kui ka väljaku äärde. Kohtunikud olid vanad äs-sad Dudkin ja Lössov.

Kolmandaks tuli turniiril CAF-i meeskond 57:49 võiduga Tampere Tehnikaülikooli võistkonna üle.

Õhtu lõppes kosutava õlle ja õhtusöögiga, kus domineerisid külaliste tervikuskõned ja Kapakate laul.

Pildil vasakult: Andres Keevallik, Priit Võhandu, Aadu Paist, Felix Angeistok, Kaido Hääl, Valdo Jaaniso, Tiit Randla, Gunnar Grossschmidt, Pärtel Tõnsberg, Andres Kallasvee, Toomas Pilieste, Rein Mägi, Olavi Paulus.

✂ 35

Väljaanded

75. aastapäevaks anti välja meeneid ja trükiseid. Kogukaim teos oli "Tallinna Tehnikaülikooli lõpetanud 1918–1993", mis sisaldab 35 000 vilistlase nime. Ilmusid kogumikud "Professorid", "Akadeemikud", "Teadustegevus", neist viimane eesti ja inglise keeles. Raamatukogu koostas brošüürid "Tallinna Tehnikumi ja Tallinna Tehnikaülikooli õppe- ja abijõud 1918–1944. Hiloolisi lühiaidmeid" ning "Tallinna Tehnikumi ja Tallinna Tehnikaülikooli ajalugu 1918–1944. Bibliograafia nimestik."

Peale nende veel kaaned, voldikud, plakat, aulindid, särgid, postkaardid, klaasid, märk, kilekott.

VAEVANÄGIJAD

Aastapäeva ettevalmistavas komisjonis töötas juubeli heaks palju meie maja inimesi. Olgu neist suurema vaeva nägijad nimetatud.

Toimkondade juhid **Jaan Metsaveer, Valdek Mikkal, Vahur Mägi, Olavi Pihlamägi, Väino Rajangu, Lennart Sasi, Rein Kuusik.**

Toimkondade koosseisus olid eriti hoolega tegevad **Helgi Arumaa,**

Juubelikulutuste eelarve oli orienteeruvalt pool miljonit Eesti krooni. Valitsuselt tuli 50 000, kultuuri ja haridusministeeriumilt 20 000. (TTÜ ise ei maksnud midagi, sest pole ju kuskilt midagi võtta.) Pidustused said teoks tänu sponsoritele – firmadele, kus töötavad meie vilistlased. Kokku oli sponsoreid 70 ringis, kellest heldeimad olgu siinkohal nimetatud (kuni 10 000 EEK):

Riigiettevõtte EESTI ENERGIA, Riiklik Aktsiaselts MASINAKAUBANDUS, RE JUVEEL, RE METALLIEKSPORT, TARBIJATEÜHISTU KESKÜHISTU, RE EESTI TELEKOM, RE TALLINNA

R a h a

SADAM, TALLINNA KAUBAMAJA, RAS TERMAK, RAS TALLINNA MASINATEHAS, PÕHJA-EESTI PANK, RAKVERE LEIVAKOMBINAAT, KOONDIS SILIKAAT, AS BALTI PAPER, AS KOMMERTSTEAVE.

Finantsiliselt kõige kulukamateks osutsid kõikvõimalikud juubelitrükised.

Aitäh kõigile toetajatele!



Peep Sillaots, Valdek Kulbach, Krista Sander, Imbi Kaasik, Ulli Sats, Jüri Lakson, Aime Hall, Elsa Tõnismann, Uno Liiv, Ann Gornischeff, Endla Lipre, Virve Siirde, Madli Ganihhina, Tiit Koppel, Kullar Laiapaa. Andke andeks, k ö i k i loetleda ei jõua!

Juubelikomisjoni töid koordineeris kantsler **Jüri Tanner**, sekretärina oli kõigega kursis **Mare Aru.**

Kõik juubelifotod on teinud fotograaf **Meida Jalast.**

Vabandame hr Valdo Jaaniso ees! Eelmises lehes (6. sept.) ilmus rubriigis TTÜ NÕUKOGUS eksitav informatsioon. Teine lõik tuleb lugeda järgmiselt: "Tänuõnade ja teenetemedaliga *"Mente et manu"* saatis nõukogu ülikoolist ära senise haldusdirektori **Märt Tomsoni**. Sama medal anti chitiste projekteerimise instituudi geotehnika õppetooli juhatajale aseprofessor **Valdo Jaanisole.**"

NB! JÄRGMISES LEHES ilmutame prof Raimund Ubari elevust tekitanud kõne audoktorite promoveerimisel!